
Bidrag til Personal- og Hofhistorien under Kong Christian V. af utrykte Kilder.

Meddelelse af
J. P. F. Konigsfeldt.

I.

Klagepunkterne imod Licentiat Otto Mauritius og hans Dom.

Enhver, der er bekendt med Griffenfjelds Historie, vil ogsaa have gjort Bekjendtskab med den Mand, der som Inqvisrent eller Actor i hans Sag ved sine falske Beskyldninger bidrog væsentligt til dens Udfald. Denne — en tydsk Advocat og Licentiat ved Navn Otto Mauritius — blev imidlertid den Første, der rammes af den Magt, som Griffenfjeld, svigtet af den svage Konge, hvis Støtte han havde været, paakaldte mod sine Fjender, den ubøielige Nemesis; allerede i det næste Aar, efterat Mauritius havde hjulpet til at styrte Storcantsleren, blev han selv fængslet, anklaget for flere grove Forbrydelser og dømt som Meeneder, Falskner og Majestætsforbryder til at miste Ære, Liv og Gods, men ligesom sit Offer benaadet med Fængsel paa Livstid, og ført til Bornholm, hvor han endte sine Dage i et usfelt Fangehul¹⁾. I en Copibog i Frederiksborg-Amtsarchiv over Breve m. M. fra Aarene 1631—1689 findes en Afskrift af de mod bemeldte Mauritius fremsførte Klagepunkter og den over ham af Overhofretten fældede Dom, som her meddeles.

¹⁾ Jfr. D. Wolff: Griffenfjelds Levnet, S. 381.

Kort Extract afuer Mauritijs forseelser og beskyldings
Bøster.

I den 1. Post hafuer kem^{dt} Mauritius begaaet crimen perjurii i det hand icke har eftersefuet hans underdanigste Sed og Sedelig revers indfert i Copien No. 4. Pag. 6. Lit. F. og hof sig behøit endeel bresue ham i den Griffensfeldische Sag var be- troed, som sees af registraturen afuer hans sundene bresue No. 5. Pag. 1. Lit. A. Pag. 2. Lit. B. Pag. 5. Lit. C. Pag. 6. Lit. D. og dermed villet kort Reise som sees af hans Reise Pafser i Copien indfert Pag. 19. Lit. K. Pag. 21. Lit. L. og i offentlige Vindhuise og particulier Samquem udbragt det af den Griffensfeldische Sag, som hans Sed ham til holte at forsvige²⁾; — I den 2. Post har hand begaaet crimen falsi, i det hand med sin Egen haand har til schrefuet sig En falsch ordre i hans durchleuchtigheds fyrsten af holsken Pleen etc. etc. hans Rasn for at lade Mynte falsch Mynt. Efterschrefuet hans dhl. haand og hans Segel i Xeer eftertryckt og under samme ordre sat og segt at vinde 20000 Rdlr. som beuifis med ordren indfert i Copien Pag. 21. Lit. M. og med hans betiendelse i hans sidste forhers 1. 2. og 3 Post sampt Krügers attest N° 8. Nedy ladet opsette 2de andre falsche ordres til Commendanten i Cas- tellet og Vice Commendanten her i Staden for at hafue fri acces til de Kielmänner³⁾, derunder fyrstens haand Efterschrefuet og samme falsche Segel foretryckt, som sees i Copien Pag. 23. Lit. N. O. og i hans sidste forher i den 2. og 3 Post, seruden 2de blanquetter N° 6 med samme falsche Seigel, Nedy 2de

²⁾ D. e. fertie (verschweigen).

³⁾ Den bekendte holsken-gottorpise Cantiler Johan Adolf Kielmann af Kielmannsack, hvis Historie har en saa mærkelig Fighed med Griffensfelds, og hvis Venstab med Griffensfeld bidrog saa meget til dennes Fald, lignede ogsaa deri Storcantileren, at han samtidigt med ham og ligesaa vilkaarligt var bleuen fængslet i Castellet tillige med sine tre Sønner. „Han foretom imidlertid sine Demmere og satte sig i Frihed“, idet han berøvede sig Livet ved Gift 8 Juli 1676. Zfr. Hofmans Eftersetninger om danske Adelsmænd III. S. 115 f., Bircherods Dagbøger, udg. af Melbeck, S. 176.

andre N° 7. huorpaa haand Hr. Canceller Ahlefeldts Signete har eftertrycht, saa og søgt at tilbringe sig 1000 Rdlr. af Amtmand Kielmand at haand maatte faae sin frue til sig i sin arrest som sees i Copien Pag. 5 Lit. E. og derfor gaaed ind til dem i deris arrest og conferreret med dem; — I den 3de Post har haand begaaed crimen læsæ Majestatis I det haand v=forflamme- ligen har strefuet og talt imod hans Kongl. Maj^{tes} høye respect actioner og Justice, og vnderstaed sig at reformere hans Maj^{tes} Estat, Gouvernement og Consilia som sees i Copien Pag. 17. 18. 19. Lit. J. Pag. 27. Lit. R. S. Saa og med Rognachtige ord og schrifter injurieret endeel hans Kongl. Maj^{tes} høye Ministros, Betroede Mend og Tiener som sees i Copien Pag. 1. Lit. A. Pag. 2. Lit. B. Pag. 3. Lit. D. Pag. 6. et 7. Lit. F. Pag. 9. Lit. G. Pag. 17. 18. 19. Lit. J. og søgt at sette Uenig- hed imellem Kongen og førstten som sees i Copien Pag. 2 et 3. Lit. F., formener derfor at haand bør at straffis paa hans fingre paa hans høyre haand og Ore, Endelig paa hans hals og hans Middel og formue i hans Ko. Ma. Fisco at vare hjem falden; —

Udj denne Criminal Sag mod Lic. Ottonem Mauritium som af general Fiscalen for begangne criminal perjurii falsi oc læsæ Majestatis er worden anklaget, Er af os vunderschrefne dertil af hans Ko. Ma. allernaadigste forordnede dommere efter de for os i Rette lagde Documenter, Parternes Suar og Gien- suar og En deell den anklagetes Egne Bekendelser, Saaledis for Retten worden affagt: Esterdj det befindis at Lic. Otto Mauritius Imod sin den 14 April 1676 udgifne revers dolose og Suig- agteligen handlede hafuer, atskillige grofue criminal falsi giort og begangen i det haand sig self En Mynt ordre og fuldmacht dichtet og schrefuet, huor vdi haand hans fürsil. durchl. til holstein-Plöen haand esterschrefuet og Seigel eftertrycht og till dend Ende met den Swendste Myntmester derom conferreret derforuden mehre høybemelte hans fürsil. durchl. haand og Segel under twende andre ordre schrefuen og undertrycht og dem sig til frj Ind og vdgang til de Kielmänner mißbrugt derforuden i deris og andres paahør v=forschammet Imod hans Kongl. Maj^{tes} actioner og Re- gering tallet, diefligste Hans Kongl. Maj^{tes} høye Ministrer ærre- rigen angreben sig og saa hans Kongl. Maj^{tes} høye respect til

for Kleinung forbeholdet, til hant Kayserl. Ma. eller Cammer till
 Speier at appellere huilchet alt vittseftligere af de fer os pro-
 ducerede actis oc probatis er at see og Merche, Da vide vi ej
 Meitere derom at siige, end at Otto Mauritius for saadanne sine
 grosue mangfoldige criminel forseelster her som En falscher paa
 Gurre Lif og Godz at strafis og hant beweglige og v-beweglige
 middel huor de og sindis Kunde vare den Kongl. fisco hienfal-
 den. Gifuet under voris hunder og Signetter paa Kiebenhafns
 Slot dnd 7 April A° 1677.

Helmuth Otto von Wintterfeld.

Sten Hondorf.

(L. S.)

(L. S.)

Joachim Christopher Bülow.

Jens Rosencrantz.

(L. S.)

(L. S.)

Heinrich Matthesius.

Lauridz Munch.

Friedr. Wulf.

(L. S.)

(L. S.)

(L. S.)

F. Meckelenburg.

Vorentz Turen.

(L. S.)

(L. S.)

II.

Bidrag til Kundskab om Kong Christian V.'s Hofholdning.

Under Titel af „Christ. 5tes Hoff-Holdings Bog, Ind-
 retted Den 10 Janv. Anno 1682“, opbevares i Frederiks-
 borg=Amtsarchiv en lille Protocol paa 44 Folioblade af føl-
 gende Indhold:

1. Kongelig Befaling af 17 Dec. 1681 til Overkammer-
 junkeren (Adam Levin Knudt) og Rentemesteren (Peder
 Brandt), iftedetfor de nylig afdøde Geheimeraader Vincentz
 Joachim Hahn og Henr. v. Stöcken, herester i Forening
 med Over-Hofmarschallen (Frands Eberhard v. Speckhan)
 at forestaae Hofholdningen.

2. Reglement over Hofholdningen paa Kiebenhavns Slot
 af 11 Jan. 1682.

3. „Contract oc Anstalt paa Hoffspisningen oc Ladegaar-
dens Forpactning fra 12 Febr. 1682“, sluttet for et Aar imellem
Hoffholdnings-Commissionen (F. E. v. Speckhan, M. L. Knudt
og B. Brandt) og Kjøkken-Inspectoren, „Monsr Edward Krusje“,
8 Febr. 1682.

4. „Smør Rulle“ af s. Dat., hvorefter Kjøkken-Inspectoren
ugentlig skal levere 171½ „Kopper“ Smør.

5. „Tallig Liusrulle“ af 4 Martz 1682, hvorefter Kjøf-
ken-Inspectoren ugentlig skal levere fra 1 Nov. til 1 Martz 718
„Herre lius“ (4 paa 1 Å), 893 „Evdenne lius“ (6 paa 1 Å),
fra 4 Martz til 1 Apr. og fra 1 Sept. til 1 Nov. 613 Herre-
lys og 766 Svendelys og fra 1 Apr. til 1 Sept. 415 Herrelys
og 510 Svendelys.

6. „Tallig Lius Rulle [til] Hans Kongl. May^{tes} Stalder
og deffen Berienter“ af s. Dat.

7. „Udi Conferentz Er Slutted, Huorudj Kjøgemesters og
Kjøkken inspectoris Function her efter Gen dregteligen schall be-
staa“, uden Dat.

8. „Kielder Ordinance Paa Kiøbenhafns Slot“ af 1 Jan.
1683 for Kieldermesteren „Seign^r Wigant Michelbecher“.

9. „Contract Med Zander Graa Brøger, Anlangende Dillet
Till Hof Spijsningen“, af 12 Febr. 1682.

10. „Ordinarie Brød Rulle oc Contract Med Hof Pag-
geren Mester Daniel Helms, Huor efter hand sig Schall holde
og Rette fra Dend 16 Febr. A^o 1682.“

11. „Contract, Slutted med Lorendt Pedersen Vager fra
Selvingeør, Anlangende Huedemehls Leueranf til Hof Spijsningen“,
af 12 Febr. 1682.

12. „Contract: Slutted med Kongl. Hof Apotecker Gre-
gorius Fleischer, Angaaende Leverancen af Confect og Gewürtz“,
af 12 Febr. 1682.

13. „Ordinarie Bogz Lius Rulle oc Contract Med Self
Poppen (Sebastian Hilliger), Huor efter hand Sig Schall Rette
fra dend 16 Febr. A^o 1682.“

14. „Lieberie Kleder Marlig Isjueris af Mester Herman
Brigberg, til esterschrefne Hofbetiente“: 31 Vager (Kongens 18,
Dronningens 5, Kronprindsens 5, Prinds Christians 3), 7 Tyr-

bødere, 28 Laqaaler (Kongens 14, Dronningens 7, Kronprindsens 4, Pr. Christians 2, Prindsessen af Dillenburgs 1), Staldbejente o. s. v.; Contracten afsluttet 13 Marts 1682.

15. Ordre, hvorved der tillægges Hofmesterinde Fru Sidse Grubbe 16 Rdl. ugentligt Tilskud til de kongelige Børns Underholdning, af 12 Marts 1682.

16. Fortegnelse over Ildsteder paa Kjøbenhavns Slot, samt Brændeforbruget.

17. „Summarische Extract“.

Heraf har jeg meent, at Hofholdnings-Reglementet, med den forudgaaende kongelige Befaling, og den summariske Oversigt over Udgifterne muligt turde have Krav paa at offentliggøres, baade som et lille Bidrag til den danske Hofholdnings Historie i Slutningen af det 17de Aarhundrede, og som Supplement til, hvad der tidligere er meddeelt i dette Tidsskrift vedkommende Kong Christian V.¹⁾

(3 Margen) Kongl. allernaad. Befaling til Hr. Ober Cammer Juncker og Her Rentmester.

Christian Dend Kæmte aff Guds Naade, Konge til Danmark og Norge, de Wendes og Gothers, Hertug udj Slesvig, Holstein, Stormarn oc Dithmarschen, Grefue udj Oldenburg og Deelmenhorst,

Vor Naade tilforu, Estersom Hr. Vicentz Joachim Hahn til Hjortspring²⁾, og Hendrich Bon Støcken til Peders-

¹⁾ Kong Christian V.s egenhændige Dagbøger, med en Indledning og et Tillæg af utrykte Bidrag til denne Konges Historie, af C. Molbeck (Nyt. hist. Tidsskr. I. S. 469—530, II. S. 175—258, 555—644).

²⁾ Elephantridder, Geheimeraad og Overjægermester Vincentz Joachim Hahn til Seelamp og Hjortspring, f. i Mecklenborg 22 Dec. 1632, † 25 Jan. 1680 i Kjøbenhavn, begr. i „Hahns Begravelses-capel“ i Roskilde-Dømskirke (Marm. Dan. II. p. 286, Behrmanns Beskriv. af Roskilde-Dømskirke S. 127 f., Bircherods Dagbøger, udg. af Molbeck, S. 202). Hans Datter, gift med Storcantsleren Grev

strup³⁾, Penge Voris forig Geheime Raad, som vi allernaadigst hafde Unbefallet at hafue Inspection med Voris Hofspisning og huiß Leuerancer til Voris Hofstätt blef Giort, Ved Døden ere afgangne, Da er Voris allernaadigste Villie og befalling, at i strax udj deris Sted træder og tillige med Voris Ober Hofmarschal, det nøyeste mueligt er accorderer med Voris Kiecken inspecter⁴⁾ om Spisningen, saauelsom og med Andre som nogen Leuerance til Voris Hofstätt gier, Anordnendis ellers Alting udj Voris Kiecken, Kielder og Bagers, Sampt i de Andre Voris Hof Embter til beste Menage, Som eder Gott Stunes es mest til tienniste at Kunde schee, og huiß I udj saa maader Sluttendiß og forordnendiß Vorder, Wille Vi Allernaadigst Verre med tilfreds, ej paa tuillendis at i Jo efter eders allerunderdanigste schyldighed, Voris Gafn og beste derwed slitteligen Og forswarligen i Alt tager, derefter i eder indtil paa Videre Allernaadigste Anordning allerunderdanigst hafuer at rette, Befahlendis Eder Gud, Schrefuet paa Vort Slott Kiebenhafn d. 17 Decembr. A^o 1681.

Under Vort Signet

Christian

(L. S.)

C. Schøller.

Conrad Reventtan, var Moder til Frederik IV.s anden Dronning Anna Sophie.

³⁾ Geheimeraad, Ober-Kentemester og General-Krigscommissair Henrik v. Støcken, Rid. af Danebrog, f. 8 Mai 1631 (Marm. Dan. I. p. 108), † 11 Juli 1681 i Kolding (Christ. Vten Dage-Register S. 154, Bircherods Dagb. S. 209), bege. i Trinitatis Kirke i Kjøbenhavn (Marm. Dan. I. c.; efter den her meddeelte Gravskrift døde han 20 Juni).

⁴⁾ Kjøkken-Inspecteuren (senere Justitsraad) Edvard Kruse (s. ovenfor S. 271) overtog 1 Jan. 1692 efter kongel. Bestalling Consumtions-toldens General-Forvaltning i alle danske Kjøbsteder (Bircherods Dagb. S. 245; jfr. forsvrigt om denne Mand Nyt hist. Tidsskr. I. S. 508).

Reglement.

(3 Margen) Den 11 Januarij 1682 holdes første Conferentz.

Duer Hof Spisningen her paa Kiebenhafns Slott. Anlangende Tasterne Nembl.

1. Hans Kongl. May^{ts} Tafel Arettes til Middag,

første Gang	3 store fade = 6 Retter,
	6 smaa Dito = 6 Retter,
Anden Gang	3 større fade = 6 Retter,
	6 smaa dito = 6 Retter,
	Middag = 24 Retter,

Till Aften

Arettes En Gang =	2 store fade = 4 Retter
	6 smaa dito = 6 Retter
	Aften . . . 10 Retter
	Er dagligens 34 Retter.

Till Huer Maaltid Ved Hans Kongl. May^{ts} Tafel Er Anordnet af trende Slags Rinschwin, Nembl: Hans Ko. Ma. Hendis Droningl. May^{ts} Mund Vin, og ordinarie Rinschwin

Maaltidet	10 poter Rinschwin,
Dg	16 poter Herrel ⁵⁾ ,

Item

Til huer Maaltid ordinarie Brød 10 Raspede brød,
10 Herre brød,

Hans Kongl. May^{ts} Tafel indrettes paa 7 Persohner,

Nemblig

Hans Kongl. May^{ts}

Hendis Droningl. May^{ts}

Hans Prinsl. Heyhed Printz Georg⁶⁾

Hendis Durchl. Princessin von Dillenburg⁷⁾,

3 Scheimbster Raad, heller Andre som hans Kongl. May^{ts} al-
lernaadigst lader Kalde til tafel,

= 7 Persohner.

⁵⁾ D. e. Herre-Dl, ligesom „Herrebrød“ strax efter og „Herrelvs“ (S. 271.)

⁶⁾ Kongens Broder, som i Juli 1683 reiste til England og holdt Bryllup med Prindsessen af York (senere Dronning) Anna.

⁷⁾ Prindsesse Sophie Augusta af Nassau-Dillenburg (s. 28 Apr.

2. Hans Kongl. Høyheds⁸⁾ Tafels Anstalt paa 14 Personer
 Meml.

Er 14 Pladsjer	}	3 Hans Kongl. Høyhed,
		2 Hans Høyhed Printz Christian ⁹⁾
		1 Hr. Geheime Raad Wisue, ¹⁰⁾
		1 Marschal Lützow,
		1 Cammer Juncker Lützow
		1 Cammer Juncker Bennenburg,
		2 Informatores
		2 fremmede
		1 forskerer

Er virkelig 8 Personer og 2 fremmede, Dertil Anrettes

Till Middaug,
 første gang,

1 stor sad . . .	2 Retter,	}	= 18 Retter,
2 dito	3 Retter,		
6 Smaa dito . . .	6 Retter,		
2 Assieter . . .	1 Retter,		

Anden Gang,

1 stor sad . . .	2 Retter,
4 Middel	4 Retter,

Tend 3die Gang

Confect	1.
-----------------	----

1666), som 20 Oct. 1695 i den kongelige Families Nærværelse havde Bryllup med Fyrst Wilhelm af Anhalt-Sagherode paa Frederiksberg (Christ. V. Tage-Reg. S. 322).

⁸⁾ Kronprinds Frederik (siden Kong Frederik IV.), dengang noget over 10 Aar gammel.

⁹⁾ Kongens anden Søn, dengang i sit 7de Aar (s. 26 Marts 1675, † 27 Juni 1695 i Ulm paa en Rejse til Italien).

¹⁰⁾ Den bekendte Michael Wibe (en Søn af den staaende Bispe Dr. Mads Jensen Middelfart), hvem 1679 Bestyrelsen af Kronprindsens Opdragelse og Underviisning var bleven anbefalet, og som s. A. var bleven adlet, † 1690. Sfr. om ham Geneal. og biogr. Arch. S. 91—93 og Kongens egen Optegnelse om hans Død (Nyt hist. Tidsskr. I. S. 515).

Till Aften

Blisfuer ichun en Gang anretted, Nemblig,

2 Storre fade . . .	4 Rett.	} 10 R.
6 smaa dito . . .	6 Rett.	

Og en stor Dybet med Confect.

Noch for Pagerne till hiely om Aftenen — 3 Retter

= 28 Retter dagligen Hans Kongl. Høyheds Tafel.

Herforuden Gifues huer Maaltid ordinare

Minshwin . . . 6 potter,

Herel . . . 12 potter

Franskbred . . . 11.

Herrebred . . . 11.

Dend Mad som Kommer fra Hans Kongl. Høyheds tafel Niuder
Hans Kongl. Høyheds og Hans Printzl. Høyhed Prints Christians

8 pager,

2 fyrbedere,

6 laquaijer

1 Hr. Geheime Raad Wibes

1 Marschal Lytzows

} Disse 18 Persohner bekommer de- ris ordinaire M og brød, og ej Widere. Derforuden Gifues M og brød paa 5 drenger,
--

Herforuden bekommer di Øfrige Cavallier tienner Kostpenge,

2 Hr. Geheime Raad Wibes tiennere

2 Hr. Marschal Lytzows tiennere,

4 — 2de Cammer Junchers tiennere

2 Informatoris tiennere

} à: 1 Rixdaller Ugentlig Kostpenge.

10 tiennere.

3. Di Kongl. Prins fr. Hofmesterinde tafel af Riche-
net . . . 19 Retter } 24 R.
Kichenchrisveriet 5 Retter }

4. Hendis Droningl. May^{ts} fr. Hofmesterinde og
Samtlig Jomfruers tafel til Middag . . 10 Retter } 20 R.
til Aften . . . 10 Retter }

5. Cavalliers Tafel Efter dend Anstalt som nu er
Giort . . . til Middag . . . 12 Retter } 24 R.
til Aften . . . 12 Retter }

6. Hans Kongl. May^{ts} Pager { som Søndagen 18 Retter } 54 R.
{ som Søgne Aftener 6 Retter Ugentl.

7. Hans Kongl. Høyheds Pager huer Aften forbedring	3 Retter	
8. Hendis bro. May ^{ts} Samtylig Piger Middag	12 Retter	} 24 R.
	Aften 12 Retter	
9. Frue Eleonora udj Taarnet ¹¹⁾ Middag	4 halfue Retter	} 4 R.
	Aften 4 dito	

Froe Kost.

Hans Kongl. May ^{ts}	1 Ret
Hans Kongl. Høyhed	1 —
Hans Høyhed Printz Christian	1 —
Hans Høyhed Printz Georg	" —

Cavallier Som Spisser her paa Kiøbenhavns Slott med tie-
nere — Tierner

Ober Cammer Juncker	med 3
Hof Marschal Raben	med 2
Ober Hofmeifter Geismar	med 2
Obrifter Muncf ingen tienerer	—
Obriftl. Krabbe og Cammer Juncker	med 2
Kongl. May ^{ts} Cammer Juncker	Marschal	med 2
	Powisch	med 2
	Büllow	med 2
	Bielcke	med 2
Hendis Bro. May ^{ts} Cammer Juncker	Kragh ¹²⁾	—
	Doneph	med 2
	Rosen Krantz	med 2
Jagt Juncker d ^e la Roche	med 1

2de Officerer af Guarden som har Wagt,
= 15 Persohner.

¹¹⁾ Det er Christian IV.s mærkværdige Datter, Corf. Ulfelds Enke, Eleonore Christine, der i 22 Aar (8 Aug. 1663—20 Mai 1685) holdtes uretsfærdigt indespærret som Fange i „det blaae Taarn“ paa Kiøbenhavns Slot, og som her nævnes sidst af Slottets Besætning, bag efter „Hendes bremingslige Majestæts Piger“.

¹²⁾ Dette Navn er senere overstreget, og Tjenernes Tal med det Samme tilfattede, som Blækket viser.

Summarische Extract.

Om Høsholdningen huad dend Narlig Ungesehr efter forskrefne Contracter vil Koste.

Kieckenets Ordinarie Spisning efter dend Anstalt som nu er giort bedrager¹³⁾ Narligen feruden Wilt, fisch og Garten Wegst,

Penger	29671 Rdlr. 1 R. 4 B.	} 33891 Rdlr. 1 R. 4 B ¹⁴⁾
Consumptionen af Wilted Narligen Ungesehrlig	120 Rdlr.	
Bisckmesteren Narligen Penger	1500 Rdlr.	
For Extra af Kieckenschrifveriet for Hendis Dreningl. May ¹⁸ og fruentemmerit (sic) Narlig Ungesehrlichen Penge	2000 Rdlr.	

Frue Hofmesterinde Grubbe Uggentlig for die Kongel. Vorn til Extra 16 Rdlr.

— er Narligen Penge 832 Rdlr.

10 tiennere hos Hans Kongl. Høyhed og Hans Høyhed Printz Christians Cavallier deris Kofstenge Narligen Penge 520 Rdlr.

Wiin Kielderen Beregnes Narligens for Wiin, Ol, og dis Videre Penger 14354 — 4 - 4 -

Baggeriet Waade for Roug, Suedemeel, Consumption og des Videre ordinarie Bedrager Narligens Penge 2860 — " - "

Sukerbaggeriet Ungesehrlichen for Confect Zucker og Specerie. Beregnes Narlig. Penger 4210 — " - "

Ordinarie Waasliuß efter Rullen bedrager Narlig. Penge 2214 — " - 15 -

¹³⁾ Denne besynderlige Brug af „bedrage“ i Betydning af at besøbe sig til (betragen) forekommer ogsaa i Kongens Optegnelser, jfr. Nyt hist. Tidsskr. I. S. 490.

¹⁴⁾ Unsiagtigt opsummeret iftedetfor 33291 Rdlr. o. f. v.

Ordinarie Tulligluß efter Rullen bedra- drager Hartlig Penge	1842 Rdlr. „ ½ „ β
Brendewed til Hof Estaten Hartligen be- regnes penge	5000 — „ — „ -
Ordinarie Lieberie til Pager og La- quaijer tvende Gange om Haret, Trom- petere og Staldbetiente engang om Haret bedrager Hartlig. Penge 12451 Rdlr. 4 ½ 9 β — 12451 — 4 - 9 - ¹⁵⁾	
24 Reife Rioler til Pager og laquaijer som Reifer — à 10 Rdlr. Bedrager sig . . . 240 Rdlr. Hartlig naar de Gieres,	
Naar Lieberj pr. Ceremonie Gieres da kommer at Koste till Pager fyrbødere og laquaijer 5543 Rdlr. 3 ½ 6 β.	

¹⁵⁾ Naar man opsummerer de enkelte Udgiftsposter, hvorved der vil fremkomme en Sum af 78,175 Rdlr. 5 ½, vil det sees, at Udgifterne til Høfsholdningen under vor lille Ludvig XIV.s Regjering, saaledes som de angives i dette authentiske Document fra 1682, ihvorvel meer end store nok, dog ikke naae de Størrelser, der angives af Niegels i hans „Forsøg til Femte Christians Hist.“ S. 372, hvorefter Høfsholdningen 1674 skal have kostet 85109 Rdlr. og 1687 være steget til 213229 Rdlr., 1688 207071 Rdlr. o. s. fr.
